

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 22 października 2025 r.

Pozycja 292

POSTANOWIENIE

z dnia 8 lipca 2025 r.

Sygn. akt Ts 175/22

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Bartłomiej Sochański – przewodniczący

Bogdan Świączkowski – sprawozdawca

Stanisław Piotrowicz,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z 16 kwietnia 2025 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej R.S.,

p o s t a n a w i a:

nie uwzględniać zażalenia.

Orzeczenie zapadło jednogłośnie.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 17 sierpnia 2022 r. (data nadania) R.S. (dalej: skarżący), reprezentowany przez pełnomocnika z urzędu, wystąpił o stwierdzenie, że: 1) art. 93 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1357; dalej: k.p.k.) w związku z art. 1 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 2021 r. poz. 53; dalej: k.k.w.) w zakresie, w jakim „umożliwia przekazanie zarządzeniem wniesionej przez skazanego skargi na decyzję Dyrektora Zakładu Karnego wbrew wyraźnej regulacji art. 7 § 1 k.k.w. do rozpoznania według właściwości przez Dyrektora Okręgowego Służby Więziennej”, jest niezgodny z art. 45 ust. 1 w związku z art. 7, art. 54, art. 73 w związku z art. 32 w związku z art. 31 ust. 3 w związku z art. 2 Konstytucji; 2) art. 12 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1064) w związku z § 2 pkt 10 zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 15 grudnia 2021 r. w sprawie siedzib, terytorialnego zasięgu i szczegółowego zakresu działania dyrektorów okręgowych Służby Więziennej oraz struktury organizacyjnej okręgowych inspektoratów Służby Więziennej (Dz. Urz. MS z 2021 r. poz. 320) w związku z art. 93 § 2 k.p.k. w związku z art. 1 § 2 k.k.w. w zakresie, w jakim „zobowiązuje Dyrektora Okręgowego Służby Więziennej wbrew wyraźnemu brzmieniu art. 7 § 1 k.k.w. do rozpoznania sprawy przekazanej przez Sąd Penitencjarny”, jest niezgodny z art. 45 ust. 1 w związku z art. 7, art. 54, art. 73 w związku z art. 32 w związku z art. 31 ust. 3 w związku z art. 2 Konstytucji.

Skarżący wnosi o uznanie, że niezgodna ze wskazanymi przepisami Konstytucji jest możliwość przekazania zarządzeniem skargi na decyzję Dyrektora Zakładu Karnego, wbrew regulacji art. 7 § 1 k.k.w., do rozpoznania według właściwości przez Dyrektora Okręgowej Służby Więziennej oraz zobowiązanie Dyrektora Okręgowej Służby Więziennej, wbrew art. 7 § 1 k.k.w., do rozpoznania sprawy przekazanej przez sąd penitencjarny.

Postanowieniem z 16 kwietnia 2025 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącego 23 kwietnia 2025 r.) Trybunał Konstytucyjny odmówił nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej, stwierdziwszy, że jej braki formalne nie zostały w całości usunięte w ustawowo przewidzianym terminie. Skarżący odniósł się do wezwania sędziego z 18 maja 2023 r. w piśmie z 9 czerwca 2023 r. (data nadania), nie doręczył jednak wymaganego zarządzenia Sądu Okręgowego w R. w sprawie przekazania skargi skarżącego na decyzję do załatwienia Okręgowemu Dyrektorowi Służby Więziennej w K., nie udokumentował daty doręczenia pełnomocnikowi skarżącego pisma organu samorządu zawodowego informującego o ustanowieniu go pełnomocnikiem dla skarżącego w postępowaniu przed Trybunałem, jak również lakonicznie odniósł się do punktu 5 i 6 wezwania sędziego. W odpowiedzi przesłanej do Trybunału zawarł jedynie wnioski o zobowiązanie poszczególnych podmiotów w Zakładzie Karnym oraz Sądzie Okręgowym w R. do wydania dokumentów.

W zażaleniu złożonym 30 kwietnia 2025 r. (data nadania) skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia w całości poprzez nadanie skardze konstytucyjnej dalszego biegu. Zaskarżonemu postanowieniu zarzucił naruszenie art. 53 ust. 1 pkt 3 w związku z art. 61 ust. 4 pkt. 2 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p TK) poprzez uznanie, że braki formalne skargi nie zostały uzupełnione. Skarżący zwrócił uwagę na to, że jego zdaniem zarówno treść skargi, jak i pisma uzupełniające wskazywały jakie prawa i wolności zostały naruszone oraz przedstawiały uzasadnienie zarzutu niezgodności kwestionowanego przepisu ze wskazaną wolnością lub prawem skarżącego. Co do pozostałych dokumentów stwierdził w zażaleniu, że zawniioskował o zobowiązanie do ich przedłożenia. Skarżący w zażaleniu wywodzi, że jego zdaniem brak uzupełnienia braków formalnych to sytuacja, w której w treści skargi nie byłoby w ogóle wskazań „dlaczego w opinii [s]karżącego jego prawa i wolności zostały naruszone (...), w tym także brak wskazania wniosków w zakresie żądania przedłożenia dokumentów, które nie są w posiadaniu [s]karżącego” (s. 3 zażalenia).

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 5 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu. Trybunał, w składzie trzech sędziów, rozpatruje zażalenie na posiedzeniu niejawnym (art. 37 ust. 1 pkt 3 lit. c w związku z art. 61 ust. 5-8 u.o.t.p.TK). Na etapie rozpoznania zażalenia Trybunał bada przede wszystkim, czy w wydanym postanowieniu prawidłowo stwierdził istnienie przesłanek odmowy nadania skardze dalszego biegu.

2. Pismo skarżącego z 9 czerwca 2023 r. (data nadania), stanowiące odpowiedź na zarządzenie sędziego TK, nie doprowadziło jednak do usunięcia wskazanych braków formalnych. Z tego względu wydane zostało postanowienie o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu, a wniesione zażalenie nie podważyło podstaw tej odmowy.

Skoro Trybunał, dokonując analizy formalnej skargi konstytucyjnej, dopatrywał się uchybień, które mogły zostać sanowane, to obowiązkiem skarżącego było wykonać wezwanie sędziego Trybunału z należytą starannością (zwłaszcza, że zarządzenie sędziego TK zawierało

stosowne pouczenie w brzmieniu: „w przypadku nieusunięcia powyższych braków w wyznaczonym terminie, wydane zostanie postanowienie o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu”). Trybunał słusznie zatem uznał, że zarządzenie sędziego TK nie zostało wykonane, w konsekwencji ten fakt uzasadniał odmowę nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

3. Trybunał Konstytucyjny w obecnym składzie podkreśla, że przesłanka wyjaśnienia sposobu naruszenia i uzasadnienia zarzutu nie powinna być traktowana powierzchownie i instrumentalnie. Przytaczane w postępowaniu pisemnym argumenty mogą być mniej lub bardziej przekonujące, lecz zawsze muszą być argumentami „nadającymi się” do rozpoznania przez Trybunał Konstytucyjny. Merytoryczne rozpoznanie sprawy uzależnione jest nie tylko od precyzyjnego oznaczenia przez skarżącego wzorców konstytucyjnych, lecz także zgodnej z orzecnictwem konstytucyjnym ich interpretacji oraz odpowiedniego (adekwatnego) przyporządkowania do przedmiotu kontroli. Dopóki skarżący nie powoła przekonujących motywów mających świadczyć o niezgodności kwestionowanego przepisu z odnośnymi normami Konstytucji, Trybunał musi uznawać je za zgodne z wzorcem kontroli. Skarga konstytucyjna, wniosek lub pytanie prawne, w których inicjator postępowania ograniczyłby się do wyrażenia przekonania o niezgodności przepisu z Konstytucją bądź wskazania istniejących w tej kwestii wątpliwości, nie może podlegać rozpoznaniu przez Trybunał. Należy jednocześnie podkreślić, że Trybunał Konstytucyjny jest zobowiązany do zbadania wszystkich okoliczności sprawy w celu jej wszechstronnego wyjaśnienia, nie będąc zarazem związany wnioskami dowodowymi uczestników postępowania (art. 69 ust. 1 i 3 u.o.t.p.TK).

Nie oznacza to jednak w żadnym wypadku przerzucenia ciężaru dowodzenia na Trybunał przez podmiot inicjujący postępowanie w sprawie. Skarżący winien wykazać należyłą staranność, spełniając wszystkie wymagania wynikające z Konstytucji oraz u.o.t.p.TK (por. w szczególności – odnośnie do skarg konstytucyjnych – postanowienia TK z: 23 maja 2012 r., sygn. Ts 100/11, OTK ZU nr 3/B/2012, poz. 294; 15 listopada 2012 r., sygn. Ts 278/11, OTK ZU nr 2/B/2013, poz. 185; 19 listopada 2012 r., sygn. Ts 4/12, OTK ZU nr 1/B/2013, poz. 107; 13 lutego 2015 r., sygn. Ts 220/13, OTK ZU nr 1/B/2015, poz. 36; 15 lipca 2015 r., sygn. SK 69/13, OTK ZU nr 7/A/2015, poz. 110 oraz 8 października 2015 r., sygn. Ts 165/15, OTK ZU nr 6/B/2015, poz. 710; odnośnie do wniosków – postanowienie pełnego składu TK z 26 listopada 2019 r., sygn. K 5/16, OTK ZU A/2019, poz. 66; odnośnie do pytań prawnych – postanowienia TK z: 4 listopada 2015 r., sygn. P 45/13, OTK ZU nr 10/A/2015, poz. 171; 4 listopada 2015 r., sygn. P 102/15, OTK ZU nr 10/A/2015, poz. 172 oraz 17 lipca 2019 r., sygn. P 16/17, OTK ZU A/2019, poz. 44).

Biorąc powyższe pod uwagę Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że wniesione zażalenie nie podważyło podstaw odmowy nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu, dlatego postanowił, jak w sentencji.